

RAHVAPIDU - RAHVA PIDU!

Foto: Toomas Ojasoo

BORIS LEHTLAAN

16.08.2014 Catthorpe Manor

Iga pidu on omanäoline. Kord tähistatakse millegi püsivust, kord millegi mälestust!

Kuid mis teeb Inglismaa Rahvapeo omanäoliseks?

Vastust polegi nii raske leida - eelkõige see, et see pidu ongi *rahva pidu*! Sinna minnakse, et ühiselt laulda ja tantsida – teha koos seda, mida me armastame ja omaks peame. Sel peol polda vaid külaline, päeva jooksul saab igast ühest märkamatu peo kaasosaline.

See ongi ehk see, mis meid Laura Rummeliga on ära võlunud ning millepärast me juba mitmendat korda reisi Inglismaale ette võtame.

Ka sel aastal kogunesid arvukad rahvapeo külalised juba keskpäevaks Catthorpe'i, sest programmi jätkub alati mitmeteks tundideks ning aega peab ju ka veel vanade tuttavatega jutujamisteks ja uute tutvuste sobitamiseks jätkuma. Seega sättisime ennastki juba varakult kohale. Peomaja ukse ees ulatati meile sissepääsuks suvelaagri laste poolt valmistatud sini-must-valged käepaelad, mida kõik peokülalised terve päeva uhkusega kandsid. Tõepoolest peab tunnistama, et meie lipuvärvi kombinatsioon sobib iga riituse juurde ning harmoneerub suurepäraselt kõikide värvidega.

Ruumidesse sisenedes astusime otse lastelaagri laulukontserdi peaproovi, kus kõlas parasjagu Kadri Hundi sulest pärit laulu „Üksteist peab hoidma“ imeilus refrään. Kohe oli süda soe ning hing elevil. Paistis, et ka lastelaagri lapsed/ noored olid juba ärevuses, sest nädala jooksul õpitud, harjutatud laulud ja rahvatantsud olid taas Rahvapeo programmi osaks. Prooviti veel viimaseid akorde ning oligi noortel aeg endeid pidurõivastesse sättima minna.

Tihti on just kulisside tagustesse piilumine see kõige põnevam. Seega sammusime laste /noorte laagrimajade suunas, et pakkuda oma abi ja teadmisi rahvariite õigel selgapanemisel. Kuid enamus laagri noori ei kandnud rahvariideid esimest korda. Tore oli jälgida, kuidas noormehed põlvpükste ja põlvikute kandmist kaasajastada proovisid. Korraga oli tekkinud hoopis teine, imeilus pilt – 40 lastelaagrist osavõtjat last/noort kirevates rahvariites. Rahvapidu võis alata.

„Kaunistagem Eesti kojad“ laulusõnade saatel algas eeskava Eesti, Inglismaa, Euroopa ja IES Tulevik lippude piduliku sissetoomisega noorte poolt. Järgnes palvus, mille pidas

Virge James -EELK konsistooriumi liige. Avasõnad lausus I.E.Ü esimees Toomas Ojasoo. Peo peakõnelejaks oli Lauri Bambus, kes oli alles kaks nädalat tagasi Eesti Suursaadiku kohustused Suurbritannias üle võtnud. Kõnede sisust kajast ühtselt meie väikese rahva ühtehoiu vajalikkus ja tähtsus. Meil on põhjust tähistada rahva ja riigi olemasolu. Ja kui ka aeg edasi läheb ning maailm pidevas muutuses on, jäävad hädahood endiselt hädahoodeks ning minevik meie ajalooks. Just selle aasta septembris täitub 70 aastat põgenemisest. Paljudele peokülalistele ja peokorraldajatele oli see aeg üheks enda, vanemate või vanavanemate elumurde ajaks. Tähtis on mineviku tundmine ning oskus käesolevaga kaasa minna.

Saksamaa eestlase esindajana andis allakirjutanu edasi tervitused Eestlaste Ühingult Saksamaalt (EÜSL/Eestlaste Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis), Kölni Eesti Koolilt ning Kölni Eestlaste Rahvuskonndiselt, õnnitlused lastelaagri korraldajatele ning tunnustuse kõigile neile, kes on 65 aastat Inglismaa laste suvelaagri järjepidevuse eest hoolt kandnud.

Eeskava jätkus suvelaagri noorte ja kasvatajate kontserdiga. Esineti tuntud ja vähem tuntud ühislauludega, luuletusega, soololauluga ning mängis muusika kvartett. Laulul „Ilus oled isamaa“ ei tahtnud applaus kohe kuidagi enne lõppeda, kui oldi nõus seda veel kord kordama.

Musikaalselt jätkasid Boris Lehtlaan, Tõnu Timm ja Tiit Saluveer, kes olid Eestist kaasa toonud väga mitmekülgse repertuaari terveks õhtuks, nii instrumentaalmuusika kui ka laulude näol. Eeskava lõpetuseks kutsuti lisaks esinejatele lavale ka peole tulnud Euroopa koori, IES Tuleviku ja ka teisi laulusõpru ning ühiselt kanti ette laulud „Üksteist peab hoidma“ ja „Tuljak“. Ka publikumis leidis kaasalauljaid ja ümisejaid. Lõppsõnad lausus IES Tulevik esinaine Karin Blakeley ning ühiselt lauldi eesti ja inglise hümn.

Sellega sai küll saalis ametlikum eeskava läbi, kuid edasi läks Rahvapidu vabas õhus. Ühiselt siirduti suure rohuplatsi suunas, kus peokülalised omale pingiridades mugava teatekoha otsida said. Noored olidki ennast juba ritta võtnud ning järgnes rahvatantsude „Ingliska“, „Tilut-tilut“, „Puuratas“, „Kalamies“, „Tõma Jüri“ ja „Oige ja Vasemba“ etteasted. Uskumatu, kuidas suudetakse 5 päeva

jooksul, enamusest Eestist eemal sündinud teiselmelisi, nii võrratult hästi rahvatantse tantsima õpetada. Vaimustusega nautisid pealtvaatajad ning teatud uhkusega lapsevanemad, kuidas kirevates rahvariites noored hoogsalt tantsusamme seadsid. Lõpetuseks kõlas tugev ja tunnustav applaus nii noortele kui juhendajatele. Nii oligi kolmetunnine programm märkamatu mööda saanud.

Peale korralikku kehakinnitust läks aga *rahva pidu* edasi. Kuulati veel mitmes lõigus Boris Lehtlaani, Tiit Saluveeri ja Tõnu Timmi esitusi, mille saatel sai ka jalga keerutada. Lauldi ühislause ja tantsiti rahvatantse. Vahepeal toimusid loteriide ja superloterii loosimised. Uudistada sai lastelaagrist osavõtjate poolt meisterdatud käsitöönäitust ning noorte enesetutvustusi. Eriti põnev oli tutvuda lastelaagri pika ajaloo, mis nii fotoshow kui ka välja pandud Eesti Hääl veergudelt kajastust leidis ning mille kaudu oli võimalik väike reis minevikku teha.

Tean, et selle suurürituse taga on terve meeskond, seepärast tahan kõigile, kes Rahvapeo ettevalmistamisel, läbiviimisel nõu ja jõuga abiks olid **AITÄH** öelda. Ka peale paari päeva on raske sõnadesse panna kõike seda toredat ja meeldivat, mis koahpeal nähtud ja läbielatud sai.

Tulge ja kogege seda ise!

“Aeg” (Artur Alliksaar / 1964)

Ei ole paremaid, halvemaid aegu.
On ainult hetk, milles viibime praegu.
Mis kord on alanud, lõppu sel pole.
Kestma jääb kaunis, kestma jääb kole.

Ei ole süngeid, ei naljakaid aegu.
Võrdsed on hetked, kõik nad on praegu.
Elul on tung kanda edasi elu,
jällegi Kronos et saaks mõne lelu.

Ei ole möödunud või tulevaid aegu.
On ainult nüüd ja on ainult praegu.
Säilib, mis sattunud hetkede sattu.
Ainuski silmapilk teisest ei kattu.

Ei ole mõttetult elatud aegu.
Mõte ei pruugigi selguda praegu.
Vähemat, rohkemat olla ei võinuks.
Parajal määral saab elu meilt lõivuks.

Ei ole kaduvaid, kõduvaid aegu.
Alles jääb hetk, milles asume praegu.
Aeg, mis on tekkinud, enam ei haju,
kui seda jäävust ka meeled ei taju.

Maarika Remmert, Saksamaalt
19. august 2014

1 **Rahvapidu 2014**
Balti kett

2 **Mälestusi kodumaalt**
lahkumisest 1944
English summary

3 **Eesti uudised**
Retsept
Sport

4 **Teated ja reklaamid**

Lisa Lastesuvelaager
leht ja Rahvapidu

Järgmine Eesti Hääl ilmub
8. oktoobril 2014
Kaastööd ja kuulutused palume
hiljemalt **26. septembriks 2014**

BALTI KETT 25

Toomas Hendrik Ilvese kõne 23. augustil 2014 Viljandis

Meie ei nõustu enam kunagi Euroopa mõjusfäärideks jagamisega

“675-kilomeetrine Balti kett – Tallinna Toompealt läbi Riia Vabaduse puistee kuni Vilniuse Gediminase tornini – liitis kokku Eesti, Läti ja Leedu ühise vabadusesoovi, nagu ka meie põlguse Euroopat jaganud totalitaarsete režiimide salasobingute vastu.

Ma tänan kõiki inimesi, kes tulid Balti ketti ja tänan kõiki, kes seda korraldasid. Nii võideti hirm ja saadi tagasi eneseuhkus, eneseväärlikus. See oli relvitu vastuhakk, kus meie vägi ja jõud oli meie lootuses ja usus, et suudame rahvana vabaks saada.

Hinnanguliselt miljon inimest Balti ketis ajal, kui Berliini müür lahutas veel totalitaarset võimu demokraatlikust Euroopast, ütlesid nii valjult, et seda pidid kõik kuulma: nüüd me võtame tagasi oma riigi ja oma iseseisvuse. Iseseisvuse, mille Stalini-Venemaa ja Hitleri-Saksamaa salalepped meilt röövsi; nüüd me purustame Euroopat lõhestanud mõjusfäärid.

Täna 75 aastat tagasi, 23. augustil 1939, otsustasid Moskva ja Berliin salajase Molotov-Ribbentropi paktiga Eesti – nagu ka Läti ja Leedu – saatuse. Me olime üksi selle kurjuse, vägivalda ja ülekohtu vastu. Me teame, mis siis edasi juhtus.

Iseseisvuse taastamise aastatel olid Eesti, Läti ja Leedu üksteisele tugevad liitlased. See lisas igaühe häälele kaalu, ja tegudele nähtavust, toleaegses Ida-Euroopas, kus tribüünidel seisis veel kommunistlikud diktaatorid Ceaușescu, Honecker, Živkov. See aitas meil ka ületada demokraatlikest riikidest aeg-ajalt kostvaid hoiatusi või palveid, et baltlased ei kõigutaks paati. Neile oli stabiilsus olulisem kui vabadus.

järgneb lk 3

KODUMAALT LAHKUMINE 1944

Elasime Tartus Peetri kiriku pastoraadis, Puiestee tänaval. Suvel saatsid vanemad minu ja mu venna Andrese Helme kanti maale vanavanemate juurde.

Kunagi 1944. aasta augustikuu alguses tuli ema meile järele ja onutütar viis meid hobuse ja vankriga Puka jaama; see ilus sõit hobusega läbi metsade on mul meeles. Ema olevat onutütrele öelnud, et mingi ta koju, pakkigu oma asjad ja tulgu meile Tartusse järele, kus me pidime veel paar päeva veetma oma asju pakkides et siis põgenemisreisile asuda. Tundus et vist suurt kiirust ei olnud. 18- aastane onutütar aga otsustas oma ema juurde jääda. (Tema veetis 7 aastat Siberis.)

Lahkusime Tartust veoautoga, isa, ema, ema-ema (keda kutsusime alati mammiks), Andres ja mina. Andres oli 8-aastane ja mina 5. Jätsime maha kodu ja koduaia kaskede ja kirsipuuga. Tänapäeval on kased ikkagi veel maja varemete kõrval.

Andres mäletab, et emal oli tee peal kange peavalu, mina aga seda ei mäleta. Kui jõudsim Tallinna, viidi ema kohe haiglasse, kus ta suri nädal või kaks hiljem. Ei saa kunagi teada, kas tal oli pea põletik või kasvaja.

Mängisin Tallinnas Oleviste kiriku hoovil huvitava rohelise plekist laste mänguahjuga, millel olid korralikud ukSED ja isegi potid ja pannid. Siis viidi mind kirikusse, kus nägin altari ees ema kirstu. Seesama pilt tuli mulle kirevalt ette kui esimest korda 1989. aastal Eestis käisin ja astusin Oleviste kirikusse sisse. Kirikust viidi kirst veoautoga läbi pika metsatee Metsakalmistule - mäletan neid ilusaid metsateid.

Järgmine mälestus on Tallinna sadamast, kus oli palju kisa, kära ja rahvast, kohvreid ja kaste... igaüks trügis, meie ka. Saime laevale. Laevasõidust on meeles põnev juhtum. Olime Andresega pardal, nägime kui väike paat saabus laeva kõrvale ja sealt aidati mehi meie laeva peale ja ka suuri kaste. Üks nendest lagunes ja sealt kukkus pardale kommipakke ja plekist šokolaadikarpe. Andres võttis läkiläki peast ja me täitsime selle ja kõik taskud kommidega suure rõõmuga - keegi ei pannud tähelegi.

Kui laev jõudis Danzigi, kuulsin kurba juttu et Moero, laev meie ees, oli hukkunud aga ei saanud täpselt aru, mis see tähendas. Danzgist ei mäleta mitte midagi aga isa kirjutab(Sada Palvust Palvus 16)

“Mul oli kaasas endise Viru praosti Beermanni kiri tema vennale, Danzigi piiskopile. Raskete elusündmuste ja merereisi järele jõudsin ühel pühapäeva hommikul Gotenhafeni sadamasse kust kaunis lootusetult sõitsin Danzigi, jättes oma alaealised lapsed laevale. Vahepeal surnud praosti kiri oma vennale oli mulle aga niisuguseks soovitusel, et ma kohe võisin asuda oma lastega Danzigi toomkiriku majja ja olles ise abistatud aidata usuliste talituste toimetamisega oma kaasmaalasi. Mäletan surmani nende kaasmaalaste matuse talitust, kes hukkusid merel ja kelle laibad torm oli kandnud Danzigi randa.”

Danzigist läksime Göttingeni. Alguses elasime põgenike laagris, kus oli palju lastega perekondi. Seal kohtusime esimest korda preili Pruudeniga, sest tema korraldas laagri kooli. Suurem osa ajast aga mängisime väljas. Elasime ühes toas, isa ei näinud tihti, sest temal oli laagris palju tegemist. Mamma oli oma õmblusmasina kätte saanud ja sellega tegi meile ja teistele riideid. Kust ta riidematerjali sai, seda ma ei tea, aga minule tegi langevarju siidist uhke ilusa kleidi. Ta tegi ka minu nukule, mille Eestist kaasa olin toonud, roosa kleidi. Laagris oli lastel tore aeg, sest meie ei saanud aru vanemate muredest ja kuna nendel oli alati tegemist, siis tundsim end vabalt ja mängisime päevad otsa.

Lapsi toideti hoolega. Me pidime lõuna ajal käima supisaalis. Kui supi ära sõime ja näitasime oma tühja kaussi, saime plekk-karbis šokolaadi; kui supikaus ei olnud tühi, siis šokolaadi ei antud. Teinekord kui supp ei maitsenud, siis saatsime täis kausi sellele, kes istus akna all (harilikult Andres), kes siis viskas supi aknast salaja välja ja saatis tühja kausi tagasi... siis šokolaadi sappa.

Jõulude ajal oli suur laud kaetud (pilt), inimesed heas tujus ja lastele tuli jõuluvana - mida ta meile kinkis, seda ei mäleta. Kuulsin aga, et jõuluvana olevat härra Eerme. Kuidas nii? Härra Eerme oli küll kena vanem mees aga jõuluvana oli ikka jõuluvana.

Laagrisse saadeti ka pakke UNRRA poolt. Pakid tulid pruunis paberis nõõriga köidetult ja nende jagamine oli alati põnev. UNRRA nimi jäi meelde nagu ilus nimi.

Kunagi kolisime laagrist ühe saksa perekonna majja elama. Sealt hakkasime saksa koolis käima, mis asus umbes 2 kilomeetrit eemal. Mamma pani mulle igal hommikul tuti pähe, aga kooliteel kaotas selle alati. Ma ei saanud aru, miks see teda kurvastas. Hiljem sain teada, et neid tutipaelu oli raske saada. Saksamaal käisin ka esimest korda teatris, vist kooliga, kus nägin Hansu ja Gretet. Sellest ajast alates on mulle teater alati meeldinud.

Mamma hoolitses meie eest tublisti - vahetas oma suitsukupongid ja mõned meie Eestist toodud taldrikud toidu vastu ja parandas oma õmblusmasinaga riideid. Raha ei olnud ja niikuinii ei olnud sellel mingit väärtust.

Mäletan ülestõusimise püha hommikut, see pidi olema 1945. aasta kevad .. läksime varahommikul kiriku, päike paistis, linnud laulisid ja südames oli rõõmus tunne.

Göttingeni eramaja elust on ka meeles pommitamine ja tihti öösiti mamma äratas nii Andrese kui ka minu ja pidime keldrisse minema. Need olid siis inglased, kes meid pommitasid! Kõikisid mammilt, kus maailmas ei ole sõda, et ei oleks vaja öösel keldrisse minna. Arutasime seda Andresega ja jõudsim otsusele, et see oli kindlasti džunglis. Otsustasime, et kui üles kasvame, läheme džunglisse elama ... sellest aga ei tulnud midagi välja.

Isa sünnipäev oli 21. mail ja 1945. aastal sai ta 40. aastaseks. Andres, hiljem rääkides isaga tema 90. sünnipäeval Londonis selgitas, et isa oli öelnud, et tema elu kõige kurvem päev oli just see sünnipäev. Kuigi sõda oli lõppenud, oli tema kõik kaotanud - abikaasa, kodu ja kodumaa, tal oli kaks väikest last ja tulevik tundmatu.

Sellel ajal maitsesin oma esimest apelsini. Pakk saabus Inglismaalt, Emmy käest (Emmy oli isaga tutvunud laagris ja oli saanud Inglismaale). Mamma näitas kuidas apelsini koorida nii, et nägi välja nagu lahtine roos, mõnus apelsini lõhn on mul meeles ja isegi tänapäeval tuletavad mõned apelsinid seda pilti meelde. Sellel ajal proovisin ka esimest korda jäätist, mida ameerika sõdurid meile andsid - see mulle ei maitsenud sugugi.

Saksamaalt Inglismaale tulekut mäletan paremini. See oli 1947. aasta kevadel. Saime ühele eesti meremeeste laevale. See olevat olnud Kapten Veldi laev. Pidime aga ronima väiksemast paadist nõõrredelit mööda suurele laevale. Mulle see meeldis aga isa tuli taga ja ajas mulle hirmu peale, kuna kordas kogu aeg “ole ettevaatlik ... ole ettevaatlik, et sa ei kuku”... Muidugi ma ei kuku, miks pean kukkuma, ära kogu aeg meelde tulet!

Alguses elasime kusagil maal inglaste juures. Inglise olid eriti kenad Andrese ja minu vastu. Minu 8- aasta sünnipäev on meeles: inglise perekond tegi mulle koogi ja kinkis Enid Blytoni piltidega raamatu. Ma ei osanud inglise keelt, aga see raamat tundus nii väga huvitav. Varsti aga kolisime neljakesi Londoni Eesti Saatkonda Queen’s Gate’i. Meie korter oli 7. korrusel. Saadik Torma ja proua Torma olid meie vastu väga sõbralikud. Nad mõlemad ajasid Andrese ja minuga juttu nagu oleksime olnud täiskasvanud. Proua Torma otsis alati saadetud pakkidest meile sobivaid riideid. Isa tuju paranes ja ka temal oli meie jaoks natuke rohkem aega.

Kuna ma kunagi eriti hirmu ega raskusi ei tundnud - ka siis mitte, kui keldris pommitamist kuulsin arvan, et kuna mamma ja isa vaatasid meie järele tublisti ja andsid niisugust kindlust, siis need sõja sündmused mind eriti ei mõjutanud. Selle eest olen neile surmani tänulik. Saan alles täiskasvanuna natuke aru, mida nemad ise pidid kannatama.
Virge James (sünd Taul) 19. august 2014

Põgenemine - isiklik mälestus

Kuigi poliitiline olukord Eestis oli juba 1944 a. suvel lähenevate Nõukogude vägede tõttu lootusetu, usuti ikka veel mingisse imesse ja paljudel jäid põgenemisplaanid viimase minuti peale.

Niisiis istus ka meie kuueliikmeline pere 19. septembril 1944 Tallinna sadamas ja otsis võimalusi, et viimastel saksa transportlaevadel nende vägede taandumisel Saksamaale evakueerida. Mu isa lootis saada piletid punaserisitiga kaitstud laatsaretlaevale Moero, kuid see ei õnnestunud, sest sinna oli laaditud juba 1273 haavatut, umbes 1500 põgenikku ja 600 saksa sõdurit. Meie viisime oma kohvrid ja kotid tunglevas rahvamassis kalalaev Laplandile. Isa õlgadel istus mu väikevend ja vanaema vedas magamistarvete kompsu, mis laevatrepiil lagunes saksa sõdurite jalgade all.

Laeval jagasid sõdurid lastele šokolaadi ja oma pikkade patside tõttu sain ma rohkem kui mu õde. Ma vingusin ja virisesin põgenemiskeskuste tõttu, kuid ei taibanud siis kui ohtlik ja elukardetav meie eelolev merereis võis olla. Ei osanud ette kujutada, mis meid ees ootas.

Kella kuue paiku väljusid laevad Tallinnast üksteise järel konvois. Järgmisel hommikul kell 11 ründasid vene lennukid laevu ja Moero sai tabamuse Ventspils kohal ning laev uppus 55 minuti jooksul. Meie laev Lapland suutis päästa umbes 700 haavatut või põgenikku, kuid hukkus üle 2000 inimese. Vene rünnak kestis edasi ja laevad püüdsid oma pardarelvadega ennast kaitsta. Ka Lapland sai tabamuse katlaruumi, kuid me jõudsim siiski Danzigi.

Põgenikud paigutati ühte koolimajja, mida kaunistas pikk kastaniallee. Korjasime õega kastaninuppe ja tegime vennale nendest loomi. Rahvas otsis meeleehtlikult oma merereisul kadumaläinud omakseid. Meid võttis mingisugune saksa hooldus-süsteem oma kaitse alla ja meie põgenikuteekond paguluses oli alanud.

Kaheksa-aastasena ei tundnud ma seda ränka ahastust, mis hõivas kahtlemata kodumaalt lahkudes mu vanemaid ja vanaema. Alles aastaid hiljem hakkasin tajuma mida tähendab pagulus ja kodutus.
Maarja Reiman

Kodumaalt lahkumise 70. aastapäeva tähistamise Jumalateenistused Londonis: laupäeval 27. septembril, kell 14:00 Rootsi Luterlikus kirikus
Bradfordis: pühapäeval 28. septembril, kell 15:30 Bradfordi Eesti Kodu

SUMMARY IN ENGLISH

September 1944 was a sad and traumatic time for many Estonians who had to flee their homeland from the advancing Red Army. Many families were split, never to see each other again. Virge James and Maarja Reiman recall their flights into exile in 1944. (page 2) Circumstances changed in the late 1980's and on 23 August 1989 two million people in the Baltic States linked hands in a human chain, „The Baltic Way”, stretching from Vilnius to Tallinn, the forerunner to the regaining of independence from the Soviet Union on 20th August 1991. (p.1&3) Since then new links between the existing communities in Britain and the West have been forged with

Estonia. The children's summer camp is a very good example of this, with participants of Estonian descent from Great Britain, Germany, Italy and Estonia. (p.5&6) Boris Lehtlaan was the star turn at the concluding event flights into exile in 1944. (page 2) “Rahvapidu”, and he appealed to an audience of all ages. (p.1) Estonian athletes did our small country proud at the European Championships and hopefully the footballers and rugby players will follow suit in October. (p.3) Estonian independence is much treasured and the visit of Barack Obama will hopefully reinforce its position in order that the events of 1944 are not repeated.
Toomas Ojasoo, IEÜ Chairman

EESTI UUDISED

USA president Barack Obama käis Eestis

USA president Barack Obama külastas Eestit 3. septembril. Visiit leidis aset enne NATO tippkohtumist Newport'is Walesis 4. ja 5. septembril.

Obama on teine USA president, kes on külastanud Eestit. 2006. aastal väisas Eesti George W. Bush juunior.

President Toomas Hendrik Ilvese ja Obama jaoks ei olnud see esimene kord kohtuda. 2013. aasta septembris külastasid Toomas Hendrik ja Evelin Ilves Valget maja president Obama kutsel. Viimati soojendati suhteid juunis, mil Ilves ja Obama viibisid koos Varssavis Poola presidendi kutsel.

Viimasel ajal on Ameerika Ühendriikidega kõige tihedamat koostööd tehtud just julgeoleku vallas. Oktoobris toovad ameeriklased kolmeks kuuks Eestisse ühe maaväe kompanii, mille relvastusse kuuluvad tankid M-1 Abrams, jalaväe lahingumasinad ja soomukid. Kokku tuuakse Balti riikidesse ja Poolasse umbes 600 sõdurit.

Ilma eestlasteta ei ehitata meil midagi!

Soome ehitusfirma SRV tegevjuht Jukka Hienoneni sõnul leidub Soomes palju selliseid töid, millele oma riigi piirest tegijat ei leia.

Kui Hienonenilt küsiti, et kuidas on nende firmas Eesti kodanike palkamisega, siis tuli vastus üsna ruttu, kirjutas Kauppalehti.

"Me ei palka rahvuseid. Me ei palka soomlasi, eestlasi või mõnest muust rahvusest inimesi. Me palkame oma tööd oskavaid eksperte," ütles ta.

Hienoneni sõnul on Soomes palju sellist tööd, millele kodumaalt tegijat ei leia."Ilma eestlasteta ei saakski midagi ehitatud," lisas ta.

Eestlased on kõige eurolembesemad

Eurobaromeetri küsitlusele vastanutest toetab eurot vähemalt kolm neljandikku Eestis (80%), Sloveenias (79%), Luksemburgis (78%), Belgias (78%), Hollandis (76%), Soomes (76%) ja Saksamaal (75%).

Riigid, kus enamus on euro vastu, on Rootsi (77%), Suurbritannia ja Tšehhi (mõlemad 73%), Taani (66%), Poola (47%, poolt 37%) ja Bulgaaria (42%, poolt 41%). Ükski neist kuuest riigist ei kuulu praegu euroalasse.

Eesti demokraatlike riikide pingereas kõrgel kohal

Hiljuti avaldatud Freedom House'i post-kommunistlike riikide demokraatia arengut käsitleva aruande kohaselt hoiab Eesti 29 riigi seas Sloveenia järel kõrget teist kohta ning edestab näiteks naaberriike Lätit ja Leedut.

Aruanne toob esile hiljutised tagasilöögid Euraasia, Balkani ning Kesk-Euroopa riikide riigivalitsemises. 2013. aastal hinnatud 29 riigi hulgas oli vaid 13 demokraatliku valitsemisega riiki, sh Eesti, 6 riiki on jätkuvalt ülemineku etapis ning 10 riiki on autoritaarse režiimiga, vahendas mõttekoda Praxis.

Demokraatia olukorrale anti indeksis hinnangud 2013. aastal toimunud sündmuste, poliitiliste otsuste, vastuvõetud regulatsioonide ja ühis-kondlike liikumiste alusel. Aruanne keskendub seitsmele teemale: demokraatlik riigijuhtimine, valimised, kodanikuühiskond, meedia sõltumatus, demokraatia omavalitsustes, õigusraamistik, korruptsioon.

2013. aastal alanes siirderiikide keskmine demokraatia indeksi tulemus, kuid Eesti puhul ei olnud indeksis võrreldes eelmise aastaga muutust.

Uus Eesti Suursaadik Ühendatud Kuningriigis

Eesti saatkonda Londonis asusid augustis tööle uus suursaadik, asejuht ja kaitseataşee.

Juuli lõpus lahkusid oma ametipostidelt suursaadik Aino Lepik von Wirén, saatkonna asejuht Karmen Laus, kaitseataşee Vahur Väljamäe ning saatkonna raamatupidaja Mari Raudjalg.

Augustis aga oli uue hooga valmis tööle asuma suursaadik Lauri Bambus, asejuht Ann Hänni ja kaitseataşee Tarmo Ränisoo. Samuti hakkas saatkonna ruumides töötama EASI ekspordiesindaja Heiki Pant.

Infot saatkonna tegemistest ja saatkonna kontaktandmete kohta leiab kodulehelt: <http://www.estonia.gov.uk/est/saatkond>.

Pildil: Suursaadik Lauri Bambus kõneleb Rahvapeol.

Foto: Helen Riis

BALTI KETT - ‘THE BALTIC WAY’ algus lk 1

Me ei võtnud neid kuulda. Kõigutasime paati, kuni sealt välja pääsesime ja saime oma vabaduse tagasi.

Nüüd, 25 aastat hiljem oleme kõik kolm hoolt kandnud selle nimel, et me ei jääks enam kunagi üksi. Euroopa Liidu ja NATO liikmesriikidena on Eestil, Lätil ja Leedul tänase vaba maailma parimad liitlased.

Meie kolme riigi iseseisvus on kaitstum kui kunagi varem, kui üldse meie ajaloos on olnud. Ent meie enda ajalugu ja viimaste kuude sündmused Ukrainas meenutavad, et vabadus pole iseenesest mõistetav. Vabaduse hoidmiseks tuleb tööd teha iga päev, siinsamas kodus, oma Balti-Põhjala piirkonnas, kui ka Atlandi-ülesel liitlasteljel. Siis me kestame ja püsime edasi vabadena.

Enam ei tohiks Euroopa kunagi nõustuda enda mõjusfäärideks jagamisega. Kuigi just praegu tahetakse seda uuesti teha – nüüd mitte meiega, vaid meie kunagiste saatusekaaslastega Ukrainas. Vaadates Ukrainale, Moldovale või Gruusiale ei nõustu me sellega, et hirmutamisele ja vägivaldale toetuv stalinlik välispoliitika hakkaks ka 21. sajandil mõjutama nende riikide ja rahvaste valikuid. Ja nad valivad, valivad vabaduse. Just tuli mulle telefonisõnum, et Severodonetskis puhus tuul Lenini kuju ümber. Uskumatu, et 25. aastat hiljem on seal Lenini kujud, aga õnneks puhub vabaduse tuul need nüüd ümber.

Samuti ei nõustu me eales agressoriga sõlmima tehinguid mõne teise riigi julgeoleku arvelt, lootuses, et ehk siis agressor taltub ja meil on nii rahulikum. Euroopa peaks 20. sajandi valuga mäletama, mis on sellise järeleandmise hind. Armas rahvas.

Augusti alguses sain kirja Viljandimaalt, milles Esta Külasalu meenutas, kuidas ta seisis oma perega Balti ketis Loodil Ramsi teeristil. Hiljem on olnud igasuguseid aegu, kerge pole olnud, aga hakkama on saadud ja saadakse edaspidigi, kirjutas ta. Ta kinnitas, et ei

SPORT - KERGEJÕUSTIK

Euroopa meistrivõistlused Zurichis.

Medali võitjad:

Kettaheites Gerd Kanter oli pärast kahte esimest vooru väga raskes seisus, sest alla 60- meetrise tulemusega oli ta viimasel kohal. Kolmandas voorus tuli aga parimaks jäänud 64.75, millest piisas tavatult madala taseme juures hõbedaks. Kulla teenis sakslane Robert Harting (66.07).

Rasmus Mägi jooksis meeste 400 meetri tõkkejooksus uue eesti rekordi 48,54 ja võitis oma poolfinaali väga kindlalt. Finaalis tuli Mägi tagajärjega 49.06 sek teisele kohale.

Eesti rekordid:

Marek Niit püstitas eesti rekordi 400 meetri eeljooksus ajaga 45,74. 200 meetri jooksus Marek ei pääsenud ajaga 21.04 poolfinaali.

Eesti nelik Mart Muru, Rait Veesalu, Markus Ellisaar ja Marek Niit püstitasid meeste 4x100 meetri teatejooksus ajaga 39,52 eesti rekordi.

Naistekõrgushüppes Eleriin Haas saavutas uue eesti alla 23. a. rekordi 1,94m hüppega ja sai 7. koha.

Isilik rekordid:

Mõlemas meeste ja naiste maratoni jooksus püstitati isiklikud rekordid: Roman Fosti sai ajaga 2.17.54 18 koha ja naiste maratonis sai kolmikõdedest parima tulemuse Liina Luik ajaga 2.41.48 (29. koht). Leila Luik sai ajaga 2.45.59 43. koha ning Lily Luik sai isikliku rekordi 2.48.49-ga 47. koha.

Teised tagajärjed:

Odaviskaja Risto Mätas tegi avakatsel oma parima 80.73 ning sai lõppvõistlusel 6. koha. Ülivõimsa võidu võttis soomlane Antti Ruuskanen (88.01).

Tiidrek Nurme sai 5000 m jooksus 10. koha ajaga 14.13,89. Võitis britt Mo Farah ajaga 14.05,82.

Grit Šadeiko lõpetas seitsmevõistluse 6014 punkti ja 15. kohaga. Mari Klauf kogus 5765 silma ja lõpetas võistluse 19. kohaga.

Tanel Laanmäe - Oda - 75.29m

Andres Raja - Kümnevõistlus – 7580 (18.)

Grete Udras - Kõrgus - 1.85 (14.)

Kätlin Piirimäe – Kuul - 15.66 (15.)

Kati Ojaloo – Vasar - 59.63

Jekaterina Patjuk - 3000m takistusjooks - 10.03.60

INTERNATIONAL FOOTBALL

UEFA European Championships qualifier ESTONIA v ENGLAND Sunday 12th October 2014 at the A le Coq Arena, Tallinn

Kick-off 19:00 (Estonian time)

The match will be broadcast on Sky Sports. (5:00 p.m. English time)

INTERNATIONAL RUGBY

ESTONIA v BELARUS

Saturday October 4th 2014, at Kalevi Stadium, Tallinn. Kick-off 14:00

Three players from Leicester with Estonian roots have been selected to represent Estonia - Maati Pallas (26), Karl Pallas (24) and Luke Veebel (22). Congratulations! An Estonian win in this officially sanctioned International Rugby Board qualifying game will guarantee entry to a further ranking tournament in Montenegro in May 2015.

“It's time to channel JFK”

Edward Lucas writes in ‘Politico Magazine’ about the need for Washington to deliver its own stern message to Moscow, in light of current developments. In his view, Barack Obama should, on his visit to Estonia, invoke Kennedy's famous 1963 speech "Ich bin ein Berliner". New and urgent reasons have arisen with the escalating confrontation between the West and Russia, for instance, the incursion of more than 100 Russian “aid” trucks into Ukrainian territory. The bland NATO statement that the “so-called humanitarian convoy” constituted “a blatant breach of Russia's international commitments” will not suffice. Obama should follow Kennedy and proclaim “Eestlane olen ja eestlaseks jään”.

Estonia, along with its neighbours Latvia and Lithuania, is the new West Berlin of Europe. Russia resents their very existence, seeing the former Soviet satrapies as a dangerous bastion of NATO and European Union influence. Read more at: www.politico.com/magazine.

Eesti, Läti ja Leedu lipud lehvivad Londonis Marble Arch'i kõrval.

KOKAKUNST - Õuna-pisarakook

Kogu pere lemmikkook, sest maitseb magus ja krõbiseb mõnusalt tänu õrnale beseekatele. Ja kui hea saab see veel oma aia õuntest tehtuna.

Koostis- ja maitseained
150 g võid
1 dl suhkrut
3 munakollast
2 dl nisujahu
2 tl küpsetuspulbrit
500 -600g hapukaid õunu
1 tl kaneelil (jahvatatud)

Beseekate
4 munavalget
2 dl suhkrut
Kogus: 8 portsjonit

Vahusta toasoe või suhkruga, lisa vahustamist jätkates ükshaaval munakollased. Sega küpsetuspulber nisujahuga ja lisa tainasse. Laota tainas küpsetuspaberi abil väiksele ahjuplaadile. Koori õunad, lõika õhukesteks viiludeks, lao tainale ja puista üle kaneeliga. Küpseta ahjus 175 kraadi juures 20 minutit. Samal ajal vahusta munavalged suhkruga kõvaks vahuks. Määri vaht õuntele ja küpseta veel 10–15 minutit, kuni munavalgekate muutub kergelt kollakaks.

Allikas: Toidutare.ee

EELSEISVAD ÜRITUSED

KODUMAALT LAHKUMISE 70. AASTAPÄEVA TÄHISTAMISE JUMALATEENISTUSED LONDONIS

laupäeval 27. septembril - kell 14:00 Rootsi Luterlikus kirikus,
6-11 Harcourt Street, Marylebone, W1H 4AG. (metrojaam:
Edgware Road). Teenib õpetaja Valdo Lust
Peale teenistust on kohvilaud.

BRADFORDIS

pühapäeval 28. septembril - kell 15:30 Bradfordi Eesti Kodu,
8 Clifton Villas, Bradford BD8 7BY. Teenib õpetaja Valdo Lust.
Enne teenistust (14:30) toimub erakorraline Põhja-Inglismaa
koguduse koosolek. Kõikide koguduste liikmete osatvõtt on
väga oluline.

Jumalateenistusele järgneb seltskondlik koosviibimine ja
kohvilaud.

ABISTAMISE KOMITEE LONDONIS

Järgmine pühapäeva lõuna toimub

pühapäeval 21. septembril kell 13:00

Registreeri varakult! Ida Lemsalu tel: 020 8893 3816;
email: pired@blueyonder.co.uk

Hind: £8; lastele 11-16a £3.50; kuni 10-a tasuta.

Lastele on mängutuba! Oodatud on annetused loteriiks!
Kõik on teretulnud!

Järgmised lõunad: **12. oktoober; 16. november ja
14. detsember** - Jõululõuna

Londoni Eesti Maja, 18 Chepstow Villas, W11 2RB

LEICESTERI EESTI MAJA

366 Fosse Road North, LE3 5RS. Tel: 0116 251 6727
eestimaja@gmail.com

Leicesteri Eesti Maja aastapäeva tähistamine

18. oktoober algusega
kell 18.00.

Esineb 'Wessex
Contraband' koos
Carmeniga.

Sissepääs £2.00. Alla 10
aastased lapsed tasuta.

Müügil eestipärased
suupisted, Eesti õlu ja
viin.

Olete kõik oodatud!

ESTONIAN DESIGN IN LONDON

Estonian contemporary design features at the London Design Festival, Hoxton
Gallery, 9 Kingsland Rd, London E2 8AA from 18th to 21st Sept. High quality
fashion accessories, including bags, shoes and jewellery are on display at the
"Estonian Design House Pop-Up Shop". Come along and meet Estonian designers.

The "Estonian Pavilion" at the 100% Design show at Earls Court Exhibition
Centre from 17th to 20th September will showcase some of Estonia's best
designs and designers. Did you know that, in Estonia, there is one designer for
every 800 people? No wonder this small country created and developed Skype,
Transferwise and James Bond's legendary miniature Minox Spy Camera!

MIHKLI- JA VIINAKUU

Tähtpäevad

17. sept 1991 Eesti võeti vastu ÜROsse
21. sept 1217 Madisepäev; Paala lahing
22. sept 1944 Tallinna vallutamise
28. sept 1994 „Estonia“ laevahukumise

Eesti Hääl soovib sünnipäeva lastele õnne

9. sept Tiit Ojasoo
16. sept Nora Morley-Fletcher
17. sept Lya Leppik
19. sept Reeta Knispel
20. sept Laine Gornik
22. sept Elmar Jänes
23. sept Tiina Kõiv
25. sept Tiina Metsmaa-Petersons
25. sept Helle Unnuk
26. sept K Veelma

27. sept Vello Vahter (juubilar)
27. sept Eha Veebel (juubilar)
29. sept Tiina Sanfourche
29. sept Linda Silber
1. oktoober Igor Linberg
2. oktoober Leida Kao
3. oktoober Karin Eistrat
7. oktoober Verner Vahter
8. oktoober Heikki Lomp

Sündinud

8. sept 1932 Einar Sanden
9. sept 1960 Urmas Sisask
18. sept 1910 Bernard Kangro
22. sept 1907 Viida Juse-Jovanovic
23. sept 1851 K A Hermann
25. sept 1910 Artur Rinne
1. okt 1956 Andrus Ansip

5. okt 1877 Kindral Arthur Lossmann
7. okt 1913 Raimond Valgre

Surnud

9. sept 1975 Karl Eerne
10. sept 1995 Salme Ekbaum
25. sept 1980 Marie Under
25. sept 1944 Johan Pitka
1. okt 1942 Ants Piip, Eesti esindaja
Suurbritannias 1919-20

Mälestame Inglismaal lahkunuid

7. sept 2003 Villem Kinnas, Bradfordi Eesti
Kodu laekur
10. sept 1985 prof. Ernst Öpik
16. sept 1992 Albert Zirk, IEÜ sekretär
17. sept 2009 Tuulike Shaw
6. okt 2005 Paul Pügi, Bradfordi Eesti
Kodu asutajaliige

Kallist sõpra ja kaasmaalast

ERICH NAUR'i

mälestavad

Malle Toom perega

Harry ja Emma

Juhan ja Tiina

Uno ja Lilli

Ene-Ly ja Teet perega

Malle, Uku ja Ly

Kristy ja Peter

Kallist õe- ja kälimeest

ERICH NAUR'i

sünd: 15.09.1921 Eestis

surn: 15.08.2014 Leicesteris

mälestavad

Ellu

Nelli

Kalju

Kallist venda

ERICH NAUR'i

sünd: 15.09.1921 Eestis

surn: 15.08.2014 Leicesteris

mälestab

õde Armilda

perega Eestis

Kallist onu

ERICH NAUR'i

sünd: 15.09.1921 Eestis

surn: 15.08.2014 Leicesteris

mälestab

Tiit perega Eestis

Endist liiget

ELMAR PÄRGMA't

sünd: 15.03.1926 Eestis

surn: 15.06.2014 Derby's

mälestab

IEÜ Nottinghami osakond

Leinateated teistest eesti ajalehtedest

Eesti Elu (Kanada)

Vaike Kittask (Kalvi) *01.09.21Võhmutas; † 19.07.14 Torontos
Endla Saksniit (Mahl) *06.04.23 Võhmas; † 04.08.14 Torontos
Ain Järve *13.07.43 Tallinnas; † 14.08.14 Torontos
Eleonore Sepp *12.12.1908 Novorossiskis; † 15.08.14 Torontos
Paula Adamovski *22.01.28 Võrumaal; † 20.08.14 Torontos

Eesti Päevaleht (Rootsi)

Toivi Kuuskla *16.08.31 Tallinnas; † 25.06.14 Stockholmis
Olaf Kibe *26.09.21 Tartus; † 30.06.14 Sundsvallis
Benita Suu *13.09.32 Kaberneemes; † 8.07.14 Göterborgis
Arri Kaar *16.07.28 Kiit-Aablas; † 8.07.14 Göterborgis
Aino Portinsson (Vahter) *30.03.22 Laiksaarel; † 18.07.14 Laholmis

Uuno Äärma *10.08.27 Tartus; † 3.08.14 Stockholmis

Ingrid Seim *13.05.30 Tallinnas; † 13.08.14 Stockholmis

Vaba Eesti Sõna (USA)

Tiit Tuuli (Viks) *02.07.22 Eestis; † 02.07.14 Michiganis
Alice Mespak *13.04.1909 Tallinnas; † 20.07.14 New Jerseys
Arnold Rumvolt *04.12.22 Põltsamaal; † 25.07.14 New Jerseys
Rannar Sillard *25.09.23 Tallinnas; † 14.08.14 New Jerseys
Vello Nõlvak *23.04.25 Kadrinas; † 16.08.14 Pennsylvanias

Meie Kodu (Austraalia)

Boris Tekström *17.01.18 Jamburgis; † 23.04.14 Melbourneis
Lilli Vilimaa (Murd) *09.03.26 Sörves; † 11.05.14 Sydneys
Hulda Rampe *16.11.17 Eestis; † 18.07.14 Thirlmeres
Hektor Mesilane *20.10.23 Eestis; † 02.08.14
Silva Palgi (Eespere) *17.11.23 Narvas; † 29.07.14 Sydneys
Hilda Kaarmäe *23.07.19 Viljandis; † 06.08.14 Thirlmeres

ESTONIAN NEWS / EESTI HÄÄL - Published by the
Association of Estonians in Great Britain

Toimetaja: Reet Järvik; Administraator: Toomas Ojasoo;
Korrektuur: Tiina Kõiv. Vaated Eesti Häälse avaldatud
artiklile ei tarvitse alati ühtuda toimetuse
seisukohtadega. Iga artikli eest vastutab allakirjutanu.

Toimetaja võib teha muudatusi ilma autori loata.

Tellimishind aastaks: £22; välismaale £27.

Leinakuulutused - £2.50 cm veerul (miinimum £12);
Ühisleinakuluutus - £4.00 isik; £5 perekond; Müüd
kuulutused - £3 cm veerul. Tšeki saajaks märkige

"Estonian News", 4 Briar Gate, Long Eaton, Nottingham.

NG10 4BL. Tel: 0115 877 6877

e-mail: info@eestihaal.co.uk

Printed by Printing Eye, 455 Sunleigh Road,
Alperton, Mddx, HA0 4LY

Books available from Eesti Hääl
"THE INDRAWN HEART" by Max
Boyle

A travelogue in Estonia. Max, whose
mother was Estonian, writes with humour
and personal feelings about his journey to
all corners of Estonia. £11 (inc. p+p).

"INTO EXILE"

by Elin Toona-Gottschalk.

"The Economist" book of the year".

Elin, granddaughter of Ernst Enno,
recounts her early years in Estonia, her
departure in 1944 with her mother and
grand-mother and her harrowing life in a
children's home in Yorkshire. £15 (inc.
p+p). (ONLY ONE COPY LEFT!)

B & B GUEST HOUSE/ KÜLALISTEMA JA TARTUMAAL

Lynn and Bob
Haidak, originally
from Lancashire,

run a bed &

breakfast guest house in Ülenurme on the outskirts of Tartu.

There are four double/twin rooms. Room rate including breakfast
is €45, single occupancy €32, (€5 discount for 'Tulevik'
members).

Extras include a small heated swimming pool (open spring &
summer), sauna, BBQ facility and two bicycles for hire.

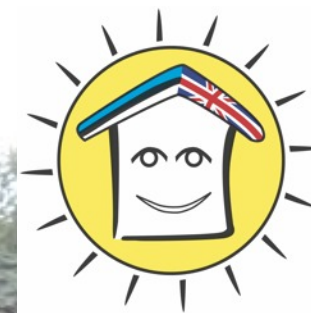
Contact: Lynn Haidak, Metsaääre 7, Ülenurme, 61714, Tartumaa.

Tel: +372 6661163 Mob: +372 5334 1388. Email:

guesthouse.seitse@gmail.com; www.seitseemaja.ee/

LASTE SUVELAAGER 2014

Lastelaagri fotod - Bethany Sheldon

LAAGRIS OLI TORE OLLA!

Sel aastal kasutati eesti ja inglise keele tundides võimalust üheteisega paremini tutvumiseks. Ühel hommikul intervjuerisid kõik laagrilised ühteteist ja järgmisel hommikul intervjuerisid laagrilised kõiki kasvatajaid. Lõpptulemuseks pandi valmis koostatud profiil koos pildiga iga kasvataja ja laagrilise kohta seinale. Nii noored kui ka kasvatajad said keeleoskusi praktiseerida ja huvitavat infot üheteise kohta avastada. Kõik profiilid pandi ka peosaali välja ja Rahvapeo külalistel oli võimalus nendega lähedamini tutvuda. Eesti Häälel on hea meel siinjuures avaldada valik laagriliste ja kasvatajate profiilidest.

Laste suvelaagri toetajad:
Ülemaailmne Eesti Kesknõukogu,
Abistamise Komitee Londonis,
Bradfordi Eesti Kodu, Põhja
Inglismaa Kogudus, Eesti Hääle,
isiklikud sponsorid ja

Haridus- ja Teadusministeerium
Estonian Ministry of Education and Research

Kristy Sheldon - laagrijuht

Sünnikoht: Leicester.

Elab: Cheshire'i maakonnas.

Elukutse: koolidirektori asetäitja
Vabaaja tegevus: reisimine,
lugemine.

Käis lapsena laagris - olen kokku
59 aastat laagris käinud,
nendest 40 aastat kasvatajana.

Lemmiktegevus laagris: Kui olin noor
meeldis mulle rahvatants. Nüüd
meeldib mulle istuda ja rääkida lastega

ning kasvatajatega. Mis muudatused on üle aastate laagris
toimunud? Toit on parem; lapsed tulevad Eestist ja
Saksamaalt ning mujalt, mitte ainult Inglismaalt. Noorena
pidime enne hommikusööki tegema võimlemist!
Lemmikmälestus laagrist: Lipu heiskamine hommikul
Hothorpe Hallis (endine lastelaagri asukoht), kus pidime
laulma „Kaunistagem Eesti kodad...”

Arvamus laagri tulevikust: Kestab edasi, sest meil on palju
noori, kes tahavad laagrit edasi viia.

Eestlane olla tähendab Kristy'le, „olen uhke oma päritolu
üle.” Kristy külastab Eestit iga aasta. Tal meeldib
Eesti - see on nagu tema teine kodumaa.

12. aastane Chloe Long

on käinud laagris viis
korda, ja tuleb igal
suvel tagasi, sest
„laagris on lõbus olla”.

Talle eriti meeldib
mängida „Capture the
flag” (lipu püüdmise
mäng). Ta tunneb

ennast eestlasena ja Eesti on tema
lemmikkoht puhkuseks. Chloe elab Londonis
ja tal on üks vend. Vabal ajal meeldib talle
jalgrattaga sõitmine. (Chloe - ole ettevaatlik
kui sa Londonis jalgrattaga sõidad!)

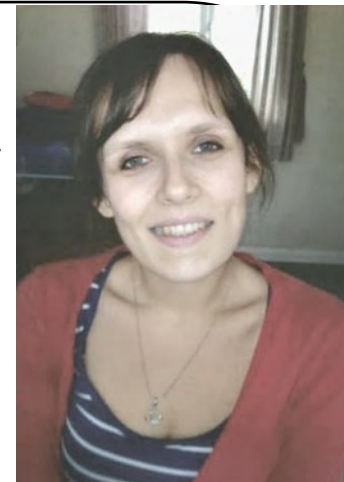
Magnus Balzer Hamburgist,
Saksamaalt oli ka esimest korda
Inglismaal laagris. Nagu Chloe`le
nii ka talle meeldib käia Eestis
puhkusel. Vabal ajal mängib ta
tennist ja kitarri. Koolis on
matemaatika ja füüsika tema
lemmikained. Kui küsiti tema
käest, millist keelt ta tahaks
rääkida, vastas ta „Prantsuse keelt - siis oleks mul
paljum kergem ja lihtsam koolis!” Magnus pidi nagu kõik
laagri noored õppima eesti rahvatantsu. See äratas
temas huvi rahvatantsu vastu ja Hamburgi
rahvatantsrühm saab vist selle tõttu uue liikme!

Born and bred in Liverpool, **Bethany Sheldon** could be defined as an Estonian scouser. Having Estonian roots from both parents, she has met many interesting people and feels different from her English friends. She visits Estonia from time to time and really likes the atmosphere. „Kiss” and „Fizz” rank high on her list of favourite drinks!

Having been a camper and a camp leader for just over 20 years, Bethany has seen positive changes - more children and also from different countries. She hopes that the camp will continue in the future. Asked what she would be doing if not at camp, she replied „I would be working!” as a stock controller. We hope she does not come across any spiders in the stock as she is afraid of them. However the most exciting thing she remembers as a child was feeding the lemur monkeys at Chester Zoo!

Laura Bekeris Key

Ma olen Laura. Sündisin Bradfordin
ja praegu elan Manchesteris.
Lõpetasin ülikooli doktori aukraadiga ja
nüüd töötan redigeeriana.
Käisin laagris kaksteist korda lapsena
ja olen senini üksteist aastat olnud
kasvataja. Nende aastate jooksul on
muutunud see, et kord pole enam nii
range kui aastaid tagasi. Ma loodan, et
laager muutub järgmistel aastatel veel
suuremaks ja, et tuleks veel rohkem
lapsi. Mu lemmiktegevus on rahvatants.
Eestlus on mulle kultuur, pere ja uhkus. Ma käin Eestis
regulaarselt kui töö lubab. Mulle meeldib seal olla, näiteks
Laulupeo ajal, sest saan teiste kodu- ja väliseestlastega
suhelda eesti keeles.

LASTE SUVELAAGRI PÄEVAKAVA

8.00 Äratus	laupäevaseks Rahvapeo kontserdiks)
8.30 Hommikusoök	
9.00 Magamistubade koristamine	15.00 Kommipood
9.25 Eesti keele tund	15.30 Mängud
10.15 Vaheaeg	16.30 Ujumine, vibu laskmine või Zumba
10.40 Kunsti- ja puutöö (meisterdatati eestipäraseid esemeid Rahvapeol esitamiseks) ehk orienteerumine	17.45 Öhtusoök
11.40 Eesti rahvatants (õpiti rahvatantse Rahvapeol esinemiseks)	19.00 Mängud/sport
13.00 Lõunasoök	20.30 Laagriliste öhtune kokkutulek/koosviibimine
13.45 Laulmine (õpiti eestikeelseid laule	21.00 Väiksemad - magama (11 ja nooremad)
	22.00 Suuremad - magama (12+)
	22.30 16+ - magama
	22.30 Kasvatajate koosolek

Lucy Toom-Smith tahab saada fotograafiks. Tema lemmikaine on kunstitöö ja varematal aastatel on ilmunud tema disainid Rahvapeo kava esilehe-küljel. Talle meeldib kuulata muusikat, eriti rock muusikat ja ta lemmikbänd on „5 Seconds of Summer”. Lucy oli laagris esimest korda kolmeaastasena koos emaga ja on viimase kaheteistkümne aasta jooksul laagris palju uusi sõpru leidnud. Tema lemmiktegevus laagris on kommipood ja tema lemmiksoök on tarretis (jelly) - magusa armastaja!

Ly Toom - Rahvatantsu õpetaja

Ly Toom sündis Leicesteris. Ta ema oli Leicesteri eestlaste rahvatantsurühma juht! Ta hakkas juba väga noorelt laagris käima ja kokku on osalenud 33 korda laagris, erinavates kohtades - alguses Hothorpe Hallis siis Quorn'is ja lõpuks Catthorpe'is. Tal on kaks last, poeg ja tütar, kes ka võtavad laagrist osa. Ta on põhikooli direktor Nottinghamis. Ly on uhke oma eesti päritolu üle ja on käinud viis korda Eestis.

R A H V A P I D U**Rahvatants õues muruplatsil**

foto: T.O.

My name is **Kathreen**. I live in Italy. I am eight years old. I have brown hair and brown eyes. I have one brother and no sisters. My favourite food is chicken nuggets. My favourite colour is purple. My favourite animal is a dog. My favourite film is „Titanic”. (Kathreen elab Itaalias ja õppis laagris inglise keelt.)

Max Dowbenko oli see kord esimest korda laagris noore kasvatajana. Varem on ta lapsena käinud laagris 7 korda. Ta sündis ja elab Nottinghamis koos kahe vennaga, aga sel sügisel läheb Cambridge ülikooli õigusteadust õppima. Tema huvideks on jalgpall, lugemine ja kitarr. Ta mängib ka ukraina kitarri 'bandurat' (Max'i isa on ukraina päritoluga). Ema poolt tal on eesti juured - "I feel that a part of me is Estonian". Kui on võimalus käib ta Eestis igal aastal ja leiab, et Eesti on tõesti ilus maa.

Reet Järvi sündis Bradford'is, West Yorkshire'is aga nüüd elab Long Eaton'is Nottinghami lähedal. Elukutselt on ta kooliõpetaja, aga nüüd annab ta eratunde. Vabal ajal meelbib talle kokkamine, lugemine ja laulmine. Ta oli esimest korda laagris noore kasvatajana 1974. aastal. Tema lemmiktegevus laagris on laulmine ja tema lemmikmälestused laagritest on näitemängud, mida ta kirjutas ja lavastas koos noorte kasvatajatega. Reet arvab, et laager on aastate jooksul palju muutunud

- nüüd on palju rohkem huvitavaid tegevusi ja organiseerimine on ka professionaalsem. Ta loodab, et tulevikus võtavad noored kasvatajad laagri üle ja, et laager muutub veel rohkem rahvusvaheliseks s.t. et tuleb eesti päritoluga noori kokku üle maailma. Reet tunneb ennast läbi ja läbi eestlasena ja käib Eestis kolm korda aastas. Talle meeldib Eestis, kuna ta tunneb ennast seal nagu kodus.

foto: Toomas Ojasoo

Alexander saadab koori viiulil

Inglismaal kenas külas Tamworthi lähedal. Laagris tegeleb ta, nagu ta ema Astrid ja tädid Karin, muusikaga ja ta juhatab laagri koori. Ta mängib ka klahvpilli ja viiulit. Elukutselt on ta näitleja. Laagris meeldivad talle mängud väga. Ta on käinud Eestis viis korda ja temale meeldib eesti muusika ning rahvatantsu kultuur.

Mart Ole Peters (13)

Elab Heiligenhaus'is Isenbügel'is, Saksamaal. Õde ja vend - Nils Jaagup ja Anne Riina (kõik kolm tulid koos esimest korda suvelaagrisse)

Lemmikloomad - Koer (Madita) ja kalad
Meeldib jalgpalli mängida ja ujuda
Laagris lemmiktegevus: vibulaskmine
Lemmikraamat ja film: Harry Potter / Lord of the Rings
Lemmiksuvituskohd: Odramäe, Valga, Eesti

vasakul: **Mart Ole esinemas**

foto: Helen Riits

Magda Helen Järvsoo

Sündisin ja elan Eesti pealinnas Tallinnas, kus ma olen üliõpilane. Olen neli korda lastesuvelaagris käinud koos kaksikõega ja tänan esimest korda kasvatajana. Minu lemmiktegevus laagris on rahvatants. Kuna mu emakeel on eesti keel, saan ma Inglismaal tarvitada eesti keelt salakeelena. Intervjueerijad said väga sarnased vastused kaksikõele **Johanna Adele** i käest. Ta lisas, et tuli lastelaagrisse sest vanaema oli õelnud, et „siin on nii tore”.

Olivia Abadian elab Londonis ja ta on 13. aastane. Tal on üks vanem õde Cecilia, kes oli ka laagris. Lemmikaine: Inglise keel.

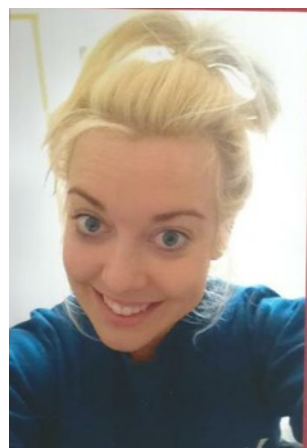
Lemmiksaade telekas: Sõbrad (Friends!). Lemmikmuusika ja bänd: Pop / Rock / One Direction.

Mitu aastat laagris käinud: 3 aastat
Olivia tuleb tagasi laagrisse sellepärast, et talle meeldivad inimesed, kes seal käivad. Ta lemmiktegevus on ujumine. Olivia tunneb ennast eestlasena.

Tiiu Kajando sünnikoht oli Dewsbury Yorkshire'i maakonnas. Ta on sotsiaaltöötaja Bradfordis. Laagris meeldib talle laulmine ja ta on ka Euroopa Eeslaste koori liige. Ta võttis sel suvel osa Tallinna laulupeost. Tiiu rõhutab eesti keele rääkimise

tähtsust ja ta käib regulaarselt Eestis sugulasi külastamas. Tema arvab, et Eesti on „ilus maa”. Vabal ajal meeldib Tiiule klaverit mängida. Ta jutustas ka oma laagri lemmikmälestusest kui ta võttis osa laste mängust ja oli kuri nõiad metsas!

Eimi Kajando-Clifford elab põhja Inglismaal Dewsbury's, kus ta ka sündis. Ta käis lapsena laagris 11 aastat ja on olnud kasvataja kaheksa aastat. Eimi lausus, et üle aastate on laager suuremaks muutunud - on rohkem lapsi ja kasvatajaid ning ta loodab, et laager saaks tulevikus veel suuremaks kasvada.

Eimile meeldib rahvatants ja eriti esinemine „Rahvapeol”. Eesti rahvuskultuur on talle tähtis. Tema on uhke oma eesti päritolu üle ja talle meeldib oma sõprade ja töökaaslaste hulgas olla erinev, kuna ta on ainuke eestlane. Ta on käinud mitu korda Eestis puhkuseks. Mitte ainult kultuur tõmbab teda Eestisse vaid ka hea söök ja õlu!

Pühapäeval 31. augustil toimus Põhja-Inglismaa Eesti Kooli avaaktus, kus osalesid koolilapsed, lastevanemad, õpetajad ja ka endised Bradfordin Eesti Täienduskooli õpilased.

Koolijuhataja Katrin Hiitema avas aktuse lühikese sõnavõtuga ja tutvustas vanematele kooli õpetajaid. Lapsed laulsid koos õpetajatega laulu, 'Tige tigu' Karin Blakeley juhatusel. Lõpuks jagati lastele koolimütse, aabitsaid ja töövihikuid.

foto: Toomas Ojasoo